

Asia: VN/11042/2025

Apuvälinepalveluiden laatusuositus ja valtakunnalliset lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet 2026 päivitys

Taustakysymykset

Vastaajan taustaorganisaatio

Työmarkkinajärjestö

2.1 Apuvälinepalvelua ohjaavat lait ja säädökset

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

2.1.2 Vammaispalvelulain mukaiset palvelut

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Teksti on varsin suoraan vammaispalvelulain lakitekstistä. Lakiteksti itsessään ei anna tarkennusta sille, mitä esimerkiksi elämänvaiheeseen kuuluvilla tekijöillä tarkoitetaan tai esimerkiksi mitä vammaispalvelulain 32§ korvauksen reunaehtoja lainsäätäjä on ajatellut. Nämä selviävät lain taustaineistosta mutta ei ole kohtuullista, että esimerkiksi luovutusperusteita soveltava ammattilainen joutuu nämä etsimään erikseen. Tämä kappale ja luovutusperusteet vaatii siis kauttaaltaan täsmennystä, jotta on mahdollista ymmärtää, mitä näillä teksteillä tosiasiallisesti tarkoitetaan. Onko esimerkiksi mahdollista, että iäkkäiltä evätään vammaispalvelulain mukaisia apuvälinepalveluita nojaten siihen, että tiettyjen sairauksien ajatellaan kuuluvan ikääntyneiden elämään? Tekstissä myös todetaan "Lisäksi tukea on järjestettävä vuoroasumistilanteissa lapsen virallisen asuinpaikan lisäksi toisen vanhemman asuntoon sekä erityisen painavasta syytä myös palveluyksikössä olevaan asuntoon." Miten määritetään erityisen painava syy? Minkälainen vastuu on palveluyksiköllä?

2.1.3 Kelan ammatillisen kuntoutuksen apuvälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

2.2 Apuvälinepalvelut eri asumismuodoissa

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Lääkinnällisen kuntoutuksen apuväline olisi tekstissä hyvä määritellä päivittäisen käytön sijaan esimerkiksi sellaiseksi välineeksi, joka on käytössä aktiivisesti ja toistuvasti. Kaikki henkilökohtaiset apuvälineet eivät ole päivittäisessä käytössä sanan varsinaisessa merkityksessä, vaikka niiden käyttö olisi jatkuvaa ja toistuvaa.

3 Toimintakyky apuvälinepalvelun perustana

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Täsmennys ensimmäiseen virkkeen alkuun "Toimintakyky tarkoittaa ihmisen fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia edellytyksiä..." Tässä tulisi mainita myös kognitiivinen toimintakyky erikseen. Ehdotus tekstin uudeksi muotoiluksi: "Toimintakyky tarkoittaa ihmisen fyysisiä, psyykkisiä, kognitiivisia ja sosiaalisia edellytyksiä." Toimintaterapeuttiliitto pitää erittäin tärkeänä, että toimintakyky on apuvälinetarpeen perusta. Muutoin teksti on ymmärrettävä.

4 Apuvälinepalveluprosessi

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Tekstissä mainitaan että apuvälineen kokeilu on oleellinen osa prosessia. Tämän tulisi näkyä myös visuaalisessa kuvauksessa, koska nyt se puuttuu siitä. Lisäksi tekstissä tulisi yksilöllisen arvioinnin ja kokeilun yhteydessä mainita, että apuvälineprosessin aikana arvioidaan myös asiakkaan taidot ja valmiudet (esim. kognitiiviset kyky) sekä mahdollisuudet käyttää apuvälinettä turvallisesti omassa ympäristössään. On hyvä, että ympäristötekijöiden huomiointi laajemmin on nostettu esiin

prosessissa, eikä puhuta pelkästä fyysisestä ympäristöstä. Ympäristötekijöiden arvioimisen laaja-alaisuus ei silti näy visuaalisessa kuvauksessa.

6.1 Potilas- ja laiteturvallisuus

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Ensimmäinen virke on epäselvä ja sitä tulisi selkiyttää ymmärrettävämmäksi. Toisessa kappaleessa puhutaan kotipalvelusta. Sosiaalihuoltolaki tuntee lapsiperheen kotipalvelun (18a §) ja kotihoidosta puolestaan säädetään sosiaalihuoltolain 19 a §. Tekstiin tulee täsmentää em. käsitteet oikein ja lisäksi tarkentaa, että tarkoitetaanko tällä laajemmin kotiin vietäviä palveluita (esimerkiksi toimintaterapia kotikäynteinä). Tekstissä todetaan, että apuvälineen luovuttajalla tulee olla riittävä apuvälineosaaminen. Tämän lisäksi tekstissä olisi tärkeää mainita myös siitä, että työntekijällä on oltava mahdollisuus apuvälineisiin liittyvään perehdytykseen, apuvälineosaamista tulee päivittää säännöllisesti ja työntekijän tulee luoda tälle edellytykset. Myös tässä yhteydessä tekstissä olisi hyvä mainita, että apuvälinettä luovuttaessa tulee arvioida asiakkaan mahdollisuudet apuvälineen turvalliseen käyttöön (esimerkiksi kognition osalta).

6.2.1 Hyvinvointialueiden vastuu

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

6.2.2 Apuvälineen omistavan tahon vastuu

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Tekstiin tulisi kirjata, että apuvälineen omistava ja luovuttava taho ei pelkästään opasta ja luovuta tietoja suomeksi ja ruotsiksi, vaan tiedon tulee olla myös muilta osin saavutettavaa ja ymmärrettävää. Lisäksi apuvälineen omistavan tahon tulee pyrkiä varmistamaan, että asiakas (tai apuvälineen käytössä avustava henkilö) myös ymmärtää saamansa ohjeet. On myös huomioitava, että Suomessa asuu paljon henkilöitä, joiden äidinkieli on muu kuin suomi tai ruotsi. Tekstiin tulisi tarkentaa, että miten ohjeistus tulee tehdä muiden kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvien henkilöiden kohdalla.

Pidämme tärkeänä sitä, että tekstissä mainitaan seurannasta. Tämä jää kuitenkin ohjeessa yleisluonteiseksi kehoitukseksi ja jättää melko paljon tulkinnanvaraa toimintatavoille. Voidaanko esimerkiksi sanoa, että apuvälineen omistava taho kantaa vastuunsa apuvälineen seurannasta kehottamalla asiakasta itseään olemaan tarvittaessa yhteydessä? Epäselväksi tekstissä nyt jää, että millä aikavälillä seuranta tulee toteuttaa, joten tätä olisi myös hyvä täsmentää tekstiin epäselvyyksien välttämiseksi.

6.2.3 Apuvälineen käyttäjän vastuu

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

On hyvä, että apuvälineen käyttäjän vastuun lisäksi avustavan henkilön vastuu on sanoitettu. Olisi kuitenkin hyvä avata tarkemmin, keitä tarkoitetaan avustavalla henkilöllä. Apuvälineiden käyttäjillä avustavaa henkilöstöä voi olla monenlaista henkilökohtaisista avustajista vaihtuviin kotihoidon sijaisiin tai keikkatyöntekijöihin. Kuka vastaa esimerkiksi sijaisten tai keikkatyöntekijöiden perehdytyksestä ja vastuista tiedottamisesta esimerkiksi tilanteissa, joissa asiakas itse ei sitä pysty asianmukaisesti tekemään? Tämä tulisi selkiyttää tekstiin. Apuvälineen käyttäjän vastuun yhteydessä tekstiä tulisi selkiyttää siten, että käyttäjällä on vastuu ohjata ja opastaa avustavaa henkilöä apuvälineen käyttöön vain silloin, kun hänellä on siihen tosiasialliset edellytykset esimerkiksi kognitiivisen tai muun toimintakyvyn suhteen. Myös apuvälineen puhdistukseen liittyen on huomioitava, että puhdistaminen käyttäjän toimesta on lähtökohta mutta kaikkien apuvälineiden puhdistaminen ole yksinkertaista, eikä voida edellyttää että apuvälineen käyttäjän on aina mahdollista toteuttaa tätä

6.3 Apuvälineen huolto/korjaus

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

On ymmärrettävää, että asiakkaalla itsellään on pääsääntöisesti vastuu ns. pienistä huoltotoimenpiteistä. Korostamme sitä, että asiakkaalla tulee olla mahdollisuus saada tarvitsemansa apuväline myös sellaisissa tilanteissa, joissa hän ei toimintakyvystään johtuen pysty huolehtimaan mahdollisista huoltotoimenpiteistä. Esimerkiksi kun on kyse muistin tuen apuvälineistä, asiakasta ei voida vastuuttaa esimerkiksi päivittämään käyttöjärjestelmiä. Tekstiin tulisikin tarkentaa, että kenen vastuulla päivittäiset huoltotoimenpiteet ovat tilanteessa, jossa asiakas ei itse pysty toimintakyvyn heikkouden vuoksi niistä huolehtimaan. Kirjauksessa tulee huomioida myös se, että kaikilla ei ole omaisia auttamassa tai kotihoitoa.

Teksti jättää tulkinnanvaraa sille, mitä ”viiveettä” tarkoittaa, ja miten käytännössä asiakas saa avun tilanteissa, joissa tarve korjaukseen tai huoltoon syntyy esimerkiksi illalla, yöllä tai viikonloppuna ja apuvälinepalvelut ovat auki virka-aikaan? Kirjauksessa tulisi avata, että hyvinvointialueiden tulee varautua myös näihin tilanteisiin.

Tekstissä oleva virke ”Hyvinvointialueella ei ole korvausvelvoitetta korvata kustannuksia ilman luovuttavan tahon lupaa tehtyihin korjauksiin ja muutoksiin (koskee kaikkia apuvälineitä.)”, on vaikeasti ymmärrettävä. Tämä tulee selkiyttää. Lisäksi tekstissä olisi hyvä olla maininta siitä, että apuvälinettä käyttävän henkilön ei tule käyttää rikkoontunutta apuvälinettä turvallisuussyistä.

6.4 Apuvälineiden kuljetus

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Tekstiin tulisi lisätä maininta apuvälineen palauttamisesta johtuva kuljetus. Muutoin teksti on selkeä ja ymmärrettävä.

6.5 Kaksoiskappale

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Tekstiä tulee täsmentää sen osalta, voidaanko kaksoiskappaleita luovuttaa työkäyttöön. Jos näin ei voida toimia, tekstiin tulee kirjata kenen vastuulla kaksoiskappaleen hankinta tällöin on.

6.6 Apuvälineiden hankintatavat

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

7 Oppaassa käytetyt käsitteet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Kuluttajatuote-käsitteen määrittelyä tulee tarkentaa, koska ehdotetulla muotoilulla se jättää runsaasti tulkinnanvaraa sille, millaiset tuotteet siihen luetaan kuuluvaksi. Lisäksi käytännössä on suuri riski sille, että asiakkaat asettuvat kirjauksesta johtuen keskenään epätasa-arvoiseen asemaan esimerkiksi taloudellisista syistä johtuen. Kirjaus herättää myös kysymyksen, että mitä kaikkia tuotteita tällä tarkalleen tarkoitetaan? Kauppojen valikoimat ovat kaventuneet vuosien varrella pienapuvälineisiin liittyen ja se tulee ottaa huomioon myös tässä. Entä miten toimitaan tilanteissa, joissa jotakin tuotetta myydään vain verkkokaupassa, eikä henkilö pysty asioimaan internetissä? Näissä tilanteissa on huomioitava, että suomalaisista osa asuu yksin eikä heillä ole välttämättä

myöskään läheisiä, jotka voisivat auttaa hankinnassa. Pitkien välimatkojen Suomessa on keskeistä huomioida sekin, että kuinka kaukaa voidaan edellyttää asiakasta hakemaan kuluttajatuote? Kulkemista tarkasteltaessa on huomioitava, että kaikilla ei ole ajokorttia ja kaikkialla ei ole julkisia yhteyksiä, joten onko odotus, että asiakas kulkee mahdolliset pitkätkin matkat tällöin taksilla? Entä edellytetäänkö, että apuvälineitä luovuttava taho tuntee omalla alueellaan myynnissä olevat kuluttajatuotteet?

Muutoin kohdan käsitteet ovat selkeät.

04 03 33 Hengitystieortoosit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

04 06 06 Tukisukat ja tukihihat käsivarsille ja jaloille ja muille kehon osille

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

06 Ortoosit ja proteesit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

06 15 Toiminnalliset hermo-lihasstimulaattorit ja hybridiortoosit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

06 18 Yläraajan proteesit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Tekstissä mainitaan, että lapsilla ensiproteesina luovutetaan passiivinen yläproteesi. Tällä tarkoitettaneen yläraajaproteesia?

Tripodin ei tule olla ensimmäinen vaihtoehto seuraavista syistä:

- Sen päälle ei voi pukea hansikasta mm. ruuanlaitto-tilanteessa. Proteesin käyttö ei ole hygienista.
- Tripodin avulla ei saa tarkkaa pinsettioitetta, jota tarvitaan esim. kengännauhojen sitomiseen, pienten esineiden käsittelyyn
- Proteesin avulla tavaroiden kantaminen on rajallisempaa
- Proteesin otteessa ei voi pitää läpimitaltaan kapeaa esinettä, kuten esim. pystykahvaveistä
- Proteesin avulla ei voi kantaa tarjotinta, lautasta, tietokonetta, kirjaa, papereita
- Proteesin avulla ei voi osallistua tietokonetyöskentelyyn toimisto-olosuhteissa tai esim. opiskellessa
- Tiukkojen vaatteiden, kuten sukkahousujen, sukkien pukeminen on vaikeaa
- Proteesin valinnassa tulisi huomioida potilaan/asiakkaan yksilölliset valinnat ja toiminnot, jotta hän suoriutuu arjessaan mahdollisimman itsenäisesti

06 24 Alaraajan proteesit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

06 30 03 Peruukit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

09 09 Pukeutumisen ja riisuutumisen apuvälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Tekstin ensimmäisellä rivillä viitataan kiinnitysvälineisiin (09 03 48). Näitä ei löydy aiemmista luovutusperusteista, joten tätä tulisi tarkentaa. Lisäksi merkitsemistarvikkeita ja -välineitä koskevassa kohdassa lienee kirjoitusvirhe, koska kohdassa on numero 22 29 15 ja vanhoissa luovutusperusteissa kohta on 22 27 27. Nostamme esille, että tässäkin kohdassa tulisi tarkentaa mitä tarkoitetaan tässä yhteydessä tavanomaisilla kuluttajatuotteilla? Vanhoissa luovutusperusteissa on mainittu kuluttajatuotteesta esimerkki pitkävartisista kenkälusikoista, joka on hyvä ja selkeä täsmennys.

09 12 WC-apuvälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

09 33 Peseytymis-, suihku- ja kylpyvälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

12 08 Valkoiset kepit ja tukikepit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

12 23 Pyörätuolit, lisävoimalliset

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

12 24 09 Käsikäyttöisten pyörätuolien lisävoimalaitteet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

15 Kotielämän ja siihen osallistumisen apuvälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Nostamme esille, että tässäkin kohdassa tulisi tarkentaa mitä tarkoitetaan tässä yhteydessä tavanomaisilla kuluttajatuotteilla.

22 03 03 Valonsuodattimet (absorptiolasit)

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 03 06 Silmälasit ja piilolinssit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 03 09 Suurentavat lasit, linssit ja linssikokoonpanot

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

On ristiriitaista, ettei tässä kohdassa mainita tavanomaisia kuluttajatuotteita, kuten muissa kohdissa on mainittu poissulkukriteerinä. Tähän luokkaan kuuluvia tuotteita on saatavilla tavallisista kaupoista kuten monessa muussakin kohdassa on mainittu.

22 03 18 Suurennuslaitteet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 06 Kuulon apuvälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 13 21 Daisy-soittimet ja e-kirjojen lukijat

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 29 Merkinanto-, hälytys- ja paikannusvälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 39 05 Tuntoaistiin perustuvat näytöt

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 45 Suunnistautumisvälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

24 06 Apuvälineet pakkausten käsittelyyn

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Täsmennys arviointia koskien. Sekä tämän että usean muunkin apuvälineen kohdalla on hyvä huomioida, että luotettavin arvio apuvälineen tarpeesta ja toimivuudesta saadaan asiakkaan luonnollisessa toimintaympäristössä, tämän omassa arjessa verrattuna esimerkiksi kokeiluun poliklinikkakäynnillä. Tästä olisi hyvä olla lisäys yksilöllistä arviointia koskevassa tekstikohdassa.

Poistettavaksi ehdotettavat luokat

Poistetaanko apuvälineluokka 09 09 06 Kenkälusikat ja saapasrennit?

Kyllä

Poistetaanko apuvälineluokka 09 09 09 Vaatepitimet

Ei, miksi? [Näitä ei tule poistaa apuvälineluokituksesta, koska kyseinen apuväline on monelle asiakkaalle hyödyllinen muun muassa tilanteissa, joissa ei ole toista henkilöä auttamassa pukemisessa. Kyseisiä välineitä ei myöskään löydy tavanomaisista kaupoista.]

Poistetaanko apuvälineluokka 09 42 06 Sähköhammasharjat

Kyllä

Poistetaanko apuvälineluokka 15 03 06 01 Siivuttajat ja leikkurit

Kyllä

Poistetaanko apuvälineluokka 15 03 06 04 Juustohöylät

Ei, miksi? [Tätä ei tule poistaa, sillä pystykahvaisia juustohöyliä on vaikea löytää tavanomaisista kaupoista eikä internet-kaupoista ostaminen ole kaikille mahdollista eikä silloin ole välttämättä kokeilumahdollisuutta. Siivutettu juusto ei ole kaikille asiakkaille mahdollinen vaihtoehto mm. taloudellisista syistä sekä juustolaatujen rajallisen määrän vuoksi.]

Poistetaanko apuvälineluokka 15 03 06 05 Raastimet

Kyllä

Poistetaanko apuvälineluokka 15 03 06 06 Hakkurit

Kyllä

Poistetaanko apuvälineluokka 15 03 09 02 Kuorimaveitset

Ei, miksi? [Paksukahvaisia hyvällä otepinnalla olevia kuorimaveitsiä ei ole saatavana laajasti tavanomaisista kaupoista. Imukuppikiinnitteinen kuorimaveitsi on myös väline, jota ei saa tavanomaisena kuluttajatuotteena.]

Poistetaanko apuvälineluokka 15 03 09 04 Siemenkodon poistimet

Kyllä

Poistetaanko apuvälineluokka 15 03 12 Leivontavälineet

Ei, miksi? [Tätä ei pidä poistaa, sillä esimerkiksi yksikäsitteille tarkoitettua kaulinta ei tavanomaisena kuluttajatuotteena löydy. Esimerkiksi yksikäsitteinen kaulin kuitenkin mahdollistaa myös helpotettua leipomista vaikka valmistaikinoiden avulla, ja siten mahdollistaa itsenäistä toimintaa.]

Poistetaanko apuvälineluokka 15 06 09 Astiankuivaustelineet

Kyllä

Poistetaanko apuvälineluokka 15 06 15 Tiskiliinan vääntimet

Kyllä

Poistetaanko apuvälineluokka 15 09 18 01 Ruokalautaset

Ei, miksi? [Suorareunaisia lautasia ja lämpölautasia tulisi olla mahdollista hankkia apuvälineenä jatkossakin, koska nämä mahdollistavat itsenäistä toimintaa ruokaillessa.]

Poistetaanko apuvälineluokka 15 15 21 01 Yleissakset

Ei, miksi? [Tämä voidaan poistaa, mikäli joustosakset (15 15 21 02) -luokka jätetään. Joustosankaiset saket mahdollistava monissa tilanteissa omatoimisen leikkaamisen, eikä näitä löydy laajasti tavanomaisena kuluttajatuotteena..]

Poistetaanko apuvälineluokka 24 06 03 Avaajat

Ei, miksi? [Luokkaa ei voida poistaa, sillä vaikka tavanomaisena kuluttajatuotteena kaupoista löytyy avaajia, näistä ei aina löydy asiakkaille soveltuvia ratkaisuja.]

Poistetaanko apuvälineluokka 24 06 06 Putkilonpuristimet

Kyllä

Wikman Kirsi
Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry